

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzandók.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Aron, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
helyettes szerkesztő: **Szabó Sámuel.**

Tartalom: A párisi közkiállításról, VII. — A pesti gabonavásár látogatóihoz! — A vetőmag érdekében. — A mustartermesztés és magyar mustár készítése **Tatár Lőrincz.** — Borvizsgálat, természetes úton. **Rösler Károly.** — Az arad-hegyaljai pincze-egyletről. — A tortrix pilleriana életmódja. **K. L.** — Gazdasági kiállítás **Dicső-Sz.-Mártonban.** — Kiállítás **Csik-Szeredában.** — A kertészeti szakosztály működése, III. — Tűz a vasúton. — Az ugorka kesernyessége ellen. **K. L.** — Vidéki gazd. tudósítások: **(K.-Vásárhely, Dicső-Sz.-Márton, Hátszegvidéke, Baróth, Torda-Koppánd, Kolozsvár).** — Meghívó. — Hirdetés. — Piaczi árak.

A párisi közkiállításról.

(Eredeti tudósítás.)

(G. V.) VII. Ausztria „átlápláló szereit” igen csekély mértékben vannak képviselve, kivált gabonaféle alig van kiállítva, a mi feltűnő, ha meggondoljuk, hogy a birodalom tulsó fele évi átlagban búzából 13, rozsból 25, árpából 12, zabból 30, töröküzéből 6 és haricskából (hajdina, tatárka) 2½ millió hectolitert termel kerek számban; a különféleket is ideértve 93 millió hectolitert tesz az összes termelés, mely — a búzát kivéve — a belsükségletet fedezi, sőt kivitt is enged, főleg maláta félékben. A lisztipar jelentékeny, de mennyiségileg és minőségileg jóval hátrább áll a magyarnál; megemlíthető még a tézstafélék és az élesztő gyártása, mely nevezetes kereseti ágat képvisel. Míglen a magyar lisztet csak vagy 15 malom mutatja be, addig az osztrákok észszerűbben járva el, igyekeztek ez osztályban sok kiállítót nyerni s ezáltal imponálni, a mi részben sikerült is. Az osztrák molnárok szövetsége egymágra 56 kiállítót számít, a liszt többnyire félgömbalaku üveg-pohárban foglal helyet és felfordított tölcseralakot mutat; a kiállítási szekrény belseje kék, egyedül herczeg Schwarzenberg követte el azt a hibát, hogy a fehér lisztet fehérborításu alapon állította ki. A gyártás egyes mozzanatait Uhl Roman és a molnárszövetség mutatja be: az első 116 féle örvlányt, a másik 1137-et; de ezen utóbbi oly piczike helyre szorítja a

lisztféléket, miszerint görcsöre van szükség, hogy azokat egymástól meg lehessen különböztetni.

Nevezetes, mint fentebb említettük, az osztrák maláta, kivált a morvaországi árpából származó, mely legjobb, legkere-settebb és legdrágább.

A zsiradékok, tejes készítmények és tojások osztályában kevés kiállítóval szerepel, bár a termelés e tekintetben felette jelentékeny. Így a tejmennyisége 40 millió hectoliterre rug évenként, vaj és sajt pedig együtt 1 millió metermázsát tesz, képviselve csak ezen utóbbi van, Gróf Dürckheim hires „hagenbergi” és Gróf Wimpffen Victor „reitenau” sajtja által, mely méltó versenytársa az említettnek. Felette kívánatos lenne, hogy az erdélyi országrészben is történjék valami a tej értékesítésének emelésére, mert a mi sajtjaink jelenleg csakis a belfogyasztásnak képezik tárgyát, pedig kitűnő anyagunk és kedvező tényezők segélyével nem volna nehéz számukra a külkereskedelmet meghódítani.

A húсок és halak osztálya néhány szalámit mutat, de nem jobbat, mint mi; a tengerpart tetemes halkereskedelmét csakis Topics Antal képviseli Lissából, még pedig kitűnően conservált halfélék által. A főzelék és gyümölcs kevés helyet foglal, a jelentékeny burgonya, takarmányrépa és hüvelyes termelés alig szerepel, szárított és befőtt gyümölcsöt Tschurtschenthaler Alajos küldött Botzenből a legkiválóbb minőségben és festői elrendezésben és ha megemlíjük Eibenschitz (Morva) spárgáit, melyek Argenteuil világhírű termékével vetélkedni kívánnak, akkor igazságot szolgáltatunk az osztrák kiállítás ezen ágának.

Cukor nem sok, méz kevés fordul elő! Az osztrák cukorgyártás emelkedőben van, míg a magyar fájdalom hanyatlak. Az 1877-iki adatok szerint 213 gyár dolgozott, mely nagy részt az áztatási rendszert követte, nyers anyagul a cukorrépa szolgál, melynek termését mintegy 27 millió metermázsára teszik. Ugy a cseh, mint a morva cukorgyárosok collec-

tive állítottak ki, még pedig a mi dicsérendő, a gyártás különböző termékeit is bemutatták. A külön kiállítók közül a morva kereskedelmi és iparbankról kell megemlékezni, miután ez vette át a nagy surányi cukorgyárat Gerson és Lippmantól és e magyar vállalatot, itt az osztrák földön, mutatja be! Érdekes tudni, hogy a bank gyárai 1,350,000 metermázsa répából 145,000 metermázsa cukrot nyertek, ebből Surányra 500,000 mmázsa répa és 60,000 mmázsa cukor esik.

A mézek közül főleg csehországi Reibstein Ignácé érdemel említést, mely tisztan hársfavirágból van készítve. Szinte furcsán esik az ártatlan szemlélőnek, ha itt több helyt azt olvassa: „természetes méz“ (Naturhonig), tehát a méhészet terén is van már hamisítás.

Az erjedt italok osztálya nagyobb helyet foglal ugyan, mint az eddig említettek, de azért a képviselő nagyon hézagos és a kiállítás módja sem kifogástalan. Ausztria serei például, napról-napra inkább hódítanak és míg a kis vállalatok száma apad, addig a gyárilag kezelt mennyiség és minőség tekintetében egyaránt gyarapodnak. A legújabb adatok szerint 2249 serfőződében 12 millió hectoliter ser készül, mely mennyiségnek felét Csehország, negyedrészt Alsó-Ausztria, egy nyolczadát pedig Morvaország fedezi, a fennmaradó rész a többi tartományok termelését képviseli. Ezen óriási gyáripárt mindössze 5—6-an mutatják be, még pedig czégükhez nem illő szegényességgel: így a híres Dreher, a liesingi és pilseni részvénytársulatok, Götz Gallicziából és Schreiner Styriából stb.

A szeszgyártás Ausztriában nagyon jelentékeny, 63,000 gazdasági és 2237 kereskedelmi vállalat foglalkozik vele a nagy üzletek egymagukra 80 millió alkoholometerfokot gyártanak évenként, a kivitel 170,000 metermázsa, melynek azonban két harmada magyar készítmény. Az osztrák szesz alig van képviseelve, annál több a likör, kivált a dalmatiai különlegesség, a maraschino.

A bor külső bemutatására több gond van ugyan fordítva, mint a most említettek, de azért nem vagyunk megelégedve. Fal melletti magas szekrényekbe elhelyezve, a palaczkok mondhatnók komoly egyhangúsága rideggé teszik a látványt és inkább könyvtárhoz, mint bortárlathoz hasonlóa. Az osztrák bortermelés átlag 4 millió hectoliterrel alig egy harmadrészt teszi a sergyártásnak, de még ez a „hivatalos“ szám is kissé magasnak látszik, miután majdnem a magyar termelés mennyiségét éri el, a mi lehetetlen. Alsó-Ausztria és Dalmatia termelik a legtöbb bort, azután Tirol, Styria és Morvaország foglal helyet, a borbevitel az osztrák-magyar birodalomba 1876-ban 90,000 metermázsat tett (ennek két harmadrésze a vámkülzellekből t. i. Dalmátia és Isztriából jött), míg a kivitel 195,000 metermázsa, főleg magyar bor, mint az osztrák hivatalos adat maga is bevallja. De vajjon ez a bor a külföldön is, mint magyar szerepel-e? nem; legalább nem mindig és ha igen: a jóra való termelő sokszor, de nagyon sokszor nem ismerne reá! Legfőbb ideje annak, hogy boraink kivitele érdekében valamit tegyünk, hogy a termelő érdekeit a kereskedővel összekötve, magunk vegyük kezünkbe azt az üzletet, melyet most sok élelmes ember a mi rovásunkra folytat.

E sorok írója azon fáj, hogy borainknak Párisban képviselőt és raktárt szerezzen, a mi remélhetőleg sikerülni is fog, de mindenütt azt hallja, hogy a közvetlen összeköttetést keresik, mely a termék valódiságának biztosítékát nyújtja. E garantíát Erdélyben ma még megadhatjuk, de ügyeljünk nagyon arra, hogy muló nyereségért ezen egyedül biztos alapot felneadjuk, mert ha egyszer boresinálásra kerül a dolog, a francia bennünket tulszárnyal és lefőz, borunknak meg sem szerzett hitele pedig menthetlenül odavész.

A kiállításon a dalmát, alsó-ausztriai, morva, cseh és styriai collectiók érdemelnek figyelmet, bár itt is a véletlen és nem az egyes borvidékek fontossága játszott döntő szerepet.

A pesti gabonavásár látogatóihoz!

„A gabonavásár azon t. cz. vidéki látogatói, a kik a magyar és osztrák vaspályák és a dunagőzhajózási társaság által engedélyezett 33 $\frac{1}{3}$ %-os menetdíj elengedést igénybe venni óhajtják, felhivatnak, hogy az erre nézve szükséges igazolványt és belépti-jegyet, kora idején, a tőzsdei titkárságnál rendeljék meg.

Azon czégek pedig, kik külön álló helyekre számot tartanak, úgy szintén azon iparosok, kik a kiállításon részt venni óhajtanak, sziveskedjenek azt legkésőbb f. é. augusztushó 12-ig a tőzsdei titkárságnál bejelenteni, mivel az elkésett bejelentések tekintelbe nem fognak vétethetni.

Kelt Budapesten, 1878 évi július 26-án.

A pesti árú- és érték-tőzsde gabonavásár bizottsága.

A vetőmag érdekében.

A ki július első felében arattatott, ha azt akarja, hogy mának való buzája, rozsa stb. biztos legyen, nem lesz fölösleges a behordás előtt megvizsgálni és megválogatni kalongyáit, mert kivált a zsenge korokban learatott buzák a nedves időjárás és meleghiány miatt több helyeken megpenészedhetettek s ez által csiraképességökben csökkenhettek.

A mustártermesztés és magyar mustár készítése.

Nincs egyetlen zuga — tán első tekintetre haszontalannak látszó részecskéjén is — a gazdaságnak, mely adott viszonyok és körülmények között okszerűen felhasználható ne lenne.

Egy helyiséget ősszel körül árkoltatván, szándékom volt, azt tavasszal ákácmmaggal bevetni, de a közbejött akadályok és teendők halmaza miatt a jó szándék csak szándék maradt; hogy azonban azon pár száz ölnyi terület haszontalanul ne heverjen, bevettem mustárral (Sinapis alba). A vetési és letakarítási munkán kívül, kellett rá egy kapálás, részben gyomlálás és 3 mázsa 45 font magot nyerek utánna; mit részben szemül eladtam egy magkereskedőnek, egy kis részét pedig megörletvén, jó magyar mustárt készítettem belőle, bemutatván itt a távol Somogyban, e vidéken merőben ismeretlen jó magyar mustárt, mely oly általános tetszésben részesült, hogy tömeges felszólítást kaptam több helyről: nem lennék-e hajlandó számukra is készíteni őszire?

Ha a t. olvasó Magyarhon bármelyik nagyobb vasúti állomásának éttermében megfordul: mindenütt találni fog franczia mustárt, de a magyar mustárt vajmi ritkán? legfennebb csak elvétve. Ez azonban nem a mellett bizonyít, hogy a magyar mustár nem állja ki a versenyt a franczia mustárral, hanem csak azt bizonyítja, hogy Erdélyt kivéve, kevés helyütt ismerik s még kevesebb helyen használják a magyar készítményt, mert a ki tán ismerné is, csak hírből ismeri, mint a kolozsvári jó töltött káposztát. Sőt tapasztalásból merem állítani, (jóllehet izlés dolga az egész) hogy a ki egyszer megismerte és megízlelte: a fogyasztók legnagyobb része előnyt fog adni a magyar mustárnak a franczia felett.

Eltételezve attól, hogy évente mily nagy összeg vándorol külföldre franczia mustárért: pénzünk az országban marad, de másfelől a jó magyar gazdasszonyoknak egy jövedelmi forrással több lenne, azért nézetem szerint nem ártana, sőt kétségkívül jó lenne, ha a Királyhágón inneni részek egy két nagyobb városában tartandó termény-kiállításon, főként az erdélyi termelők és készítők a jó magyar mustárt bemutatnák és szerepeltetnék.

Minden gazdaságban van árokpárt, egykis félre eső hely, mely évente haszontalanul ott hever. Vessük be a kevés igényű mustármaggal s ha fel nem használjuk mustárkészítésre: szemül is jóval drágábban eladható, mint a repce; termése is nagyobb szokott lenni. Hidegen kiütve (sajtolva) kellemes olajat ad, mely a mécsben és lámpában nem füstölög mint a repceolaj, pogácsája szarvasmarháknak és birkáknak jó gyomorerősítő szer leend.

Egy nemzetgazdász mondja: „Utóvégre nagyon közömbös dolog, hogy miből és hol nyissunk jövedelmi forrást; tökéletesen mindegy: akár guanoért, akár datolyáért, akár narancsért vagy más termények után kapjuk-e a pénzt?”

Miért ne válhatnék nálunk, a mostani szűk időben, egy új jövedelmi forrássá? a magyar mustár!

Beleg, 1878 július hó 14-én.

Tatár Lőrincz,
uradalmi tiszt.

Bor-vizsgálat, természetes úton.

Igen bajos: útmutatást adni a jó bor felismerésére, mert csak is hosszas gyakorlat és tapasztalás által vagyunk képesek, egyik vagy másik fajta bort megírni, felismerni.

A valódi borismerő, ki évek során át jóformán borászat-tal foglalkozott, csak természetes izelő szerveit használja a bor vizsgálásánál s mondhatni ritkán csalódik. Gyakorlaltanabbak számára felemlítjük e helyen azon főbb szabályokat, melyekre a borok izlelése-, illetve vizsgálásánál figyelniünk kell.

Tudvalevőleg izlési és szaglási szervünk szolgál útmutatóul a borok vizsgálásánál, ezért okvetlenül szükséges éhgyomorral izlelni, mert ha előbb valami savanyút, édest vagy fanyart ettünk: szájunk nem fog tisztán izlelni. Nagyon kell óvakodnunk azon villás reggeliktől, melyekkel egyik-másik udvarias, de ravasz boreladó kínál, mert mindenki tudja, hogy túró, sonka és kolbász után a rosszabb bor is igen jól izlik.

Ha többféle bort kívánunk izlelni, mindig öblögessük ki szánkát vízzel, hogy az előbb kostolt bor ízét többé ne érezzük.

Ügyelnünk kell, hogy a hordónak melyik részéből hozzunk a bor, mert felül gyengébb és kellemesebb ízű a bor, alább erősebb és nyersebb; lehetőleg a hordó közepéből kell venni, mert itt mutatja a bor valódi tulajdonságait.

Igen ajánlatos, különösen a bádóg-lópókat megvizsgálni, mert voltak esetek, midőn kettős oldalú lópókat is használtak az eladók, melyből természetesen más bor is folyhatott, mint minő a hordóban volt. Minden próba után ki kell mosni a lópót. Legjobb a próba-bor kihuzására kautsukcsöveket használni; ezekkel kényelmesen dolgozhatunk és meglehetősen mélyre belé eresztethetjük a borba.

Tekintetbe kell venni a bor hőmérsékét is; nem szabad, hogy tulságos hideg vagy meleg legyen; legjobb ha 8—10° R. Nem szolgálhatnak döntő próbákra azon bormustrák, melyeket már több helyre meghurczoltak; ha csak lehet egyenesen a hordóból magunk előtt szivassuk és mindjárt azon frissen izleljük. A poharak tiszták és szárazak legyenek.

Határoz még az is, hogy melyik időszakban kóstolunk borokat. Szőlő-hajtás, virágzás és éréskor a borkok mozognak s ilyenkor vegyi felbomlások is keletkeznek, melyek a bor ízére, színére és szagára befolyással vannak, s ilyenkor a bor ize rendesen nyersebb lehet. Hasonló esetek mutatkoznak erős zivatar alkalmával és midőn erős éjszakai vagy déli szelek járnak.

A vizsgálandó borból megtöltünk egy tiszta poharat, ezt a világosság felé tartjuk s megnézzük: átlátszó és tiszta-e a bor? nem mutatkoznak-e benne pelyhek, szemcsék, szálak stb; megvan-e tükörfénye és nem nyúlik mikor pohárba öntjük? gyöngyözik-e, vagy pedig habzik? Fialat bor több szénsav tartalmánál fogva erősen habzik; ó bor inkább gyöngyözik.

Midőn még gyöngyözik a bor, orrunk alá tartjuk a poharat, hogy meggyőződhessünk a pattogzó gyöngyök szagáról; jó boroknak kellemesen ingerlő szaguk van. Ezután kevés bort öntünk ki tenyerünkbe, össze dörzsöljük és szaglász által megvizsgáljuk a bor zamatját; ha kellemes, egynemű illatot érzünk, valódi a bor zamatja; ha pedig kiváló erős, netalán vasra emlékeztető szaga van: a bor mesterkelt. Tapasztalt borbizsgáló rögtön felismeri a mesterségesen hozzátett esszenciák éles szagát.

A borból egy keveset nyelvünkre veszünk, kevés ideig rajta tartjuk, azután nyelvünk hegyével a szájpadrásra nyomunk, ezáltal az illó részek az orrürbe jutnak s csak ekkor nyeljük le és figyelünk az utóhatás huzamosságára.

Az elmondottakat egybefoglalva, következő tulajdonságokat követelünk egy jó bortól. Legyen átlátszó, tiszta, fényes és nem halvány; kellemes ízű és szagú; utó hatása a szájban hosszasan tartson, zamatja legyen gyorsan szállékony, töltéskor gyöngyözzék.

Nem jó azon bor, mely főfájást okoz és melynek színe feltűnő s mely nehezebb, mint a víz. Ezen utóbbi tulajdonság

rendkívüli esetekben némi kivétel slá esik is, így pl. nagyobb fajsulya van a valódi tokaji bornak, melynek sulya 1·019 és 1·102 között váltakozik s így sulyosb a viznél.

Rösler Károly.

Az arad-hegyaljai pincze-egyletről.

Ezen alakulóban levő egylet a földmívelési minister ur-tól a híres ménesi kincstári szőlőket és pinczét kérte, hogy borászati czélokra használhassa; e tárgyban az aradi gazdasági egylet alelnöke Gál Jenő ur, az illető ministertől következő választ vette:

„Részemről készséggel megteendek mindent arra nézve, hogy a ménesi kincstári szőlő és pincze a szőlőtermelés és borászat érdekében a pincze-egyesületnek kezelés végett átengedjék, ki kell azonban egész határozottsággal jelentenem, hogy ezen kedvezményben csakis a szövetekezeti alapon létrejött pincze-egyletet szándékozom részesíteni és pedig a következő okoknál fogva: a) Részvénytársulatnál a részvények adásvevés tárgyait képezvén, a részvénytulajdonosok, a társulat vezetése stb. folyton váltakoznak és könnyen bekövetkezhetik azon idő, midőn azon bizalomra méltó gazdák helyett, kiket a ministerium ezen gazdasági ág létesítése körül segílyezni kívánt, egészen más természetű, esetleg tisztán nyerekedni vágyó egyénnel lesz dolga. b) De az említett indoknál még jelentékenyebb érvek azok, melyek a részvénytársulat alakítását az ügy érdekében is károsnak tüntetik fel. A pincze-egyletet létesíteni óhajtván, t. uraságod és társai előtt azon czél lebeg, hogy vidékükön a szőlőszet és borászat javíttassék, de főkép, hogy az aradi hegyalja elveszett hitele helyreállíttassék és hogy az elérendő kedvező eredmények által minél több gazdát hasonló irányu szövetekezésre buzdítsanak. A részvénytársulat alakulása azonban ezen üdvös czélok elérését illusorissá teszi, mert a pincze-egyesület üdvös működése csak azon esetben várható, ha abban az ügy iránt valóban érdekelt gazdák élénk részt vesznek, a kezelést ellenőrzik és ez új téren tapasztalatokat és ismereteket szereznek, melyeket később vagy egyébütt értékesíthetnek. Ilyenmü hatása a pincze-egyletnek csakis akkor lehetséges, ha azzal a vállalat elejétől fogva szövetekezett gazdáknak anyagi érdeke, szorosban egybe van kötve. Részvénytársulatnál ezen érdekközösség megszűnik, miután az eredetileg talán szolid gazdaegyének által jegyzett és befizetett részvények azon esetben, ha egyik-másik pénzre szorul, vagy a vállalat jövedelmezése iránt tulságos aggodalmak vagy remények tápláltatnak, csakhamar és pedig lehet, hogy rövid időközökben tulajdonost cserélnek, kiket aztan nem a fentebb kifejtett közérdek, hanem tisztán megvett részvényeiből folyó pénzérdek vezérel törekvéseiben. c) De még azon nehezen feltehető esetben is, hogy egy ily új kezdeményezés részvénytársulat alakjában sikerrel kecsegtetne, még azon esetben is el-tévesztené föladatát, a példaadás értékét, miután nézetem szerint megvan ugyanannak lehetősége, hogy a szövetekezeti alapon megalakult pincze-egylet egyszerű, eredményes működésén indulva, idővel a megye egyéb vidékein hasonló szövetekezetek fognak alakulni, egyszerű szerkezettel,

érdekközönsséggel, együtt kezeltetvén a jövedelmet és kiadást; — de az, hogy egy complicált alapszabályok mellett alakult részvénytársaság, pénzbeli befizetések, a hasonló ügyekben járattan részvényesek által alig ellenőrizhető igazgatóság és felügyelő bizottságból álló apparatussal az ottani vidék gazdáit a példa követésére buzdítsa, alig várható:

Ugyanazért felkérem t. uraságodat, hogy az itt előadottakat a létesítendő pincze-egylet tagjaival közölvén, tekintettel a szőlőkre nézve oly igen kedvező, gazdag bortermést ígérő időjárásra, oda hatni sziveskedjék, hogy a pincze-egyesület szövetekezeti alapon mielőbb megalakulva, az azon vidékre kiható áldásos működését már ezen évben megkezdhesse.

T r e f o r t.

A Tortrix pilleriana életmódja.

(a „Wein und Agric. Zeitung“ után)

Ezen veszedelmes szőlőhernyó életmódjának kipuhatólására Fejértemplomon egy bizottság szállott ki a helyszínére a szőlőkbe, hol a hernyó fellépett; vizsgálódásuk eredménye a következő:

A hernyó június hó elején a szőlőlevél egyik szélét finom száalakkal összevonja s az össze-zsugorodott levélben, vékony fonalakkal betakarva, 8—10 nap mulva barna bábbá alakul, mely ismét 14—16 nap leforgása után pillangóvá lesz.

Ki van derítve továbbá, hogy a pillangó, párzás után, a szőlőlevél felületére rakja tojásait, melyek paraffin (vagy steárin) gyertya-csepphez hasonló fehér szőlfoltnak látszanak; ezen foltban 60—80 tojás van.

A bizottság a hernyó gyökeres pusztítása czéljából a lakossághoz nyilvános felszólítást intézett, hogy azon leveleket, melyeken ilyen tojásfoltok vannak, gyűjtsék össze, mivel csak így lehet a jövő évben való szaporodást biztosan meggátolni. E felszólítás egyszersmind tudatta a közönsséggel, hogy 100 darab ilyen szőlőlevélért 3 krajczárt fognak fizetni; a mi a gyermekeknek alkalmat nyújtott a levelek gyűjtésére.

E határozat azt eredményezte, hogy több mint 100,000 szőlőlevél került beváltás alá; ezeknek elégetésével több, mint 6 millió hernyó semmisült meg.

Kivánatos lenne, ha minden község, melyben ez a hernyó mutatkozik, hasonlóan cselekednék, mint a jó fejértemplomiak.

A hernyó életmódja körül elrendelt vizsgálódások különben tovább folynak, nevezetesen a következő kérdések kitudására: hogy és mily módon kelnek ki a tojások? Valjon a tojásokból még ez év folytán új hernyók bujnak ki-e? Valjon a tojások a levélre raggatva, rajta maradnak-e s azon telelnek ki? Vagy pedig, mint némelyek állítják, a hernyók a tojásokból kikelve, a szőlőfa vagy vessző héjának repedéseibe húzódnak s ott befonják magukat télire?

Hogy e föltevések közül, melyik az igazi? a további kutatások derítendik ki.

K. L.

Gazdasági kiállítás Dicső-Szt.-Mártonban.

A küüllömegeyi gazdasági egylet az 1878. évi octóber hó 2-ik és 3-ik napjain Dicső-Szent-Mártonban a megye házában gazdasági kiállítást rendez, a következő tervzet szerint:

A. Általános határozatok.

1. A kiállításra szánt tárgyak — a gazdasági állatok kivételével — october hó 1-ső napjáig küldendők be és meg kell jegyezni, hogy azok visszaadandók lesznek, avagy az egylet javára bennhagyatnak? Ily megjelölés hiányában bennhagyatnak fognak tekintetni, — míg ellenben a visszakívánt tárgyak a kiállítás befejezte után azonnal elszállíthatók.
2.
  - a) A gabonanemüekből legalább 20 liter.
  - b) Takarmány- és olajmagvakból 10 kilogramm.
  - c) Veteménymagvakból 1 kilogramm.
  - d) Gyümölcsök minden fajából legalább 4 darabot kell beküldeni, a gyümölcsöknek ugy vidéki, mint pomologiai elnevezése — a lehetőségig — megjegyzendő, ez értetendő a szőlőfajokra is.
  - e) Borokból két palaczkot lepecsételve kell küldeni és a bor fajtát, termő évét és helyét megnevezni.
3. A gazdasági állatok october 2-ik napján d. e. 10 óráig bejelentendők és községi bizonyítvánnyal igazolandó, hogy az elővezetett állat a kiállító tulajdona és általa neveltetett.

A kiállított állatok ugyanaz nap déli 11 órakor bírálat alá vétetnek, az eredmény azonnal kihirdetetik, s jutalmak is kiosztatnak.

4. Bírálatoknál általános becs dönt.
5. Jutalmul: a) Az alábbiakban elősorolt arany és ezüst tallérok, b) „Elismerő“ diszokmányok osztatnak.
6. A tárlat bezáratik october 3-ik napján déli 12 órakor; délután az egylet javára bennhagyott tárgyak elárvereztetnek, a többiek a tulajdonosnak visszaadtnak.

B. Kiállítandó tárgyak:

I. osztály. Mezei termények.

- 1) Gabonanemüek: buza, rozs, árpa, zab, kukuricza stb.
- 2) Olajmagvak: repce, len, kendermag stb.
- 3) Takarmánymagvak u. m.: lóhere, luczerna, bükköny, bal-taczim, takarmányrépa stb.
- 4) Hüvelyesek: bab, paszuly, borsó, lencse.

Jutalmul: ezen osztályba kiállított termények legjelesebbjeire ki van tűzve a „disz-okleveleken“ kívül:

- a) első jutalmul . . . . . 2 drb arany,
- b) második jutalmul . . . . . 1 drb arany,
- c) harmadik jutalmul . . . . . 1 drb arany.

II. osztály. Kerti termények.

- 1) A kerti vetemények és gumós növények minden nemei.
- 2) Kerti vetemény-magvak.

Jutalom: 1) A kerti vetemények kitünő csoportozataiért „el- ismerő disz-oklevelek.“

2) Veteménymagvakért és pedig:

- a) Káposztamagért . . . . . 1 drb arany.
- b) Másnemü veteménymagvakért 1 drb arany.

III. osztály. Gyümölcsök és borok.

- 1) A gyümölcsök minden nemei, ide értve a szőlőt is.
- 2) Borok bármelyik évből és bárminő fajból.

Jutalom: „Elismerő disz-oklevelek.“

IV. osztály. Házi iparczikkék.

Ez osztály alá jönnek mindazon czikkék, melyek a nyers anyagnak házi feldolgozásával állíttatnak elő, u. m.:

- 1) Kender-, len-, gyapju-fonalak, durva és finomabb házi szövetek, varrások és himzések stb.
- 2) Vessző-, nád-, szalma-fonások, műfaragások.
- 3) Mindennemü háztartási czikkék.

Jutalom: Dicséző disz-okleveleken kívül:

- az 1-ső pont alatti jelesebb czikkért 1 drb arany;
a 2-ik pont alatt megnevezett tárgyak kitünőbbjeiért
első jutalom . . . . . 2 drb arany,
második jutalom . . . . . 1 drb arany.

V. osztály. Gazdasági állatok.

- 1) Bikák.
- 2) Borjus tehének.
- 3) Üsző-tinók.
- 4) Juhok.
- 5) Sertések.

Jutalom: A jelesebb állatok következőleg jutalmaztatnak:

Szarvasmarhák.

- a) 1 drb 3 éves bikáért első jutalom 3 drb arany;
- b) 1 drb 3 éves bikáért második jutalom 2 drb arany;
- c) 1 drb 2 éves bikáért első jutalom 3 drb arany;
- d) 1 drb 2 éves bikáért második jutalom 2 drb arany;
- e) 1 drb bórjus tehenért első jutalom 4 drb arany;
- f) 1 drb bórjus tehenért második jutalom 2 drb arany;
- g) 1 drb 2—3 éves üsző tinóért első jutalom 3 drb arany;
- h) 1 drb 2—3 éves üsző tinóért második jutalom 2 drb arany;
- i) 1 drb 1—2 éves üsző tinóért jutalom 2 drb arany.

Juhok.

- a) Erdélyi fajkosért első jutalom 2 drb tallér.
- b) Erdélyi fajkosért második jutalom 1 drb tallér.
- c) Anyajuhokért első jutalom 2 drb tallér.
- d) Anyajuhokért második jutalom 1 drb tallér.
- e) Toklyóért első jutalom 2 drb tallér.
- f) Toklyóért második jutalom 1 drb tallér.

Sertések.

- 1) Anya-koczáért első jutalom 2 drb tallér.
- 2) Anya-koczáért második jutalom 1 drb tallér.
- 3) Kanért első jutalom 2 drb tallér.
- 4) Kanért második jutalom 1 drb tallér.
- 5) Egy drb 1 éves süldőért első jutalom 2 drb tallér.
- 6) Egy drb 1 éves süldőért második jutalom 1 drb tallér.

Dicső-Szent-Márton, 1878 évi július hó 7-én.

A küüllőmegyei gazd. egylet választmánya:

Gróf Bethlen Camillo,
elnök.

Székely János,
titkár.

Kiállítás Csik-Szeredában.

Szeptember 2-ik felében.

A csikmegyei tanítótestületek folyó 1878. év szeptember havában Csik-Szeredában „Tanszer-, háziipar- és gazdasági kiállítást“ rendeznek.

Ki ezen kiállításon részt kíván venni: ebbeli szándékáról alattírt kiállítási titkárt — a kiállítani szándékozott tárgyak jegyzékének közlése mellett — értesíteni sziveskedjék.

Kiállíthatók nevezetesen: tankönyvek, tanszerek, író- és rajzszerkek, irkák, rajzminták, énektanításhoz szükséges harmoniumok, népkönyvtárak berendezéséhez alkalmas könyvek stb., szóval bármiféle tan- és segédszerek, melyek a szemléltető, vagy elméleti oktatáshoz szükségesek s a nép-, felső nép- és polgári iskolák, tanítóképezdek körében és a népnevelés érdekében bármi tekintetben figyelmet érdemelnek.

Ide vonatkozó bővebb felvilágosítással alattírt titkár szívesen szolgál.

II. Házi-ipar.

A házi-ipar bármely ágából készített munkák, a készítő neve és a készítési hely megjelölésével. Szalma- és veszőkosarak, fonások, famunkák, faragványok, esztergamunkák, faedények, fedélcserépek, cserépedények, varrások, himzések, horgolások, szövetek, vásznak stb.

Kiállítható bármely tárgy, mely Csikmegyében, mint házi-ipartárgy előállítható vagy állítottatott elő s mint ilyen, figyelmet érdemel.

III. Gazdaság.

Minden szemes mezei és kerti terményből, u. m.: buza, rozs, árpa, zab, törökbuza, haricska, köles, paszuly, borsó, lencse, bab, búkköny, kender, len, napraforgó, tök, lóher, luczerna, cukorrépa, mustár, kömény, ánizs, fenyőmag (borsika), szóval: minden kimondható gabna- és takarmány-, olaj- és veteménynövény magvából egy-egy kevés, üvegcsékben. Ugyanezekből — a mit lehet — szalmájában is érett állapotban, gyökerestől. Leveles dohány. Kender, len szalmájában, áztatva, tilolva, gerebenezve és lóhelve.

Konyharerti termények, a termesztési helynek és talajnak ismertetésével.

Cseremakk, búkkmakk, gubacs, ákácsmag, galagonyamag (crataegus,) mogyoró, eger-, nyír- és mogyoróbarka (barkás virágzás,) fenyőtoboz, körösfamag, gyertyánfamag, hársfamag (zadog); továbbá ezeknek s a gyümölcsféléknek papír közt szárított leveleiből; továbbá körös-, nyír-, nyár-, eger-, cser-, búkk-, fenyő-, hárs-, juhar-, szilfa, cseresznye s más furnirnak, faragványnak vagy butornak használt fákból egyik oldalon kéreggel hagyott fahasábocskák, a hol kivihető, egy oldalán asztalos által kicsiszolva, feldolgozott állapotját is feltüntetőleg.

Csösnád, gyékény nád, ismeretes kákabot nevű vlrágyával seprőköles (tatárköles), venyige, fűz- és hársfahács. Villa, gereblye, eke, borona, szekér, létra és más gazdasági eszközök kicsinyített mintái. Háztető kicsinyben. A Gönczi-féle új szemléltetési képek.

Faiskola térrajza s tüzetes leírása. A fanemesítésnél használt szerek és eszközök. Oltási minták. Gyümölcsök, érett állapotban.

A kiállítani szándékozott tárgyak jegyzéke legkésőbb folyó év május hó végeig alattírt kiállítási titkárhoz beküldendő. A tárgyak beküldetésére határidőül folyó év augusztus hó 20-adi-

kától szeptember hó 4-edikéig tartozó zárhatáridő tüzetett ki, a gazdasági növények és magvak kivételével, melyek a később közölteendő kiállítási határidő első napját megelőző napig küldendők be.

A beküldendő tárgyak jegyzékbe veendő s e mellett küldendők be. Kivánatos továbbá, hogy a kiállító nevét és lakását ráírja vagy ragaszsa minden külön tárgyra.

Csik-Szeredán, 1878. július hó 26-dikán.

A kiállítás rendezésére kiküldött bizottság nevében:

Madár Mihály,

kiáll. elnök.

T. Nagy Imre,

kiáll. titkár.

Az erd. gazd. egyesület kertészeti szakosztályának működése.

III.

Július 3-án Nagy Dániel, helybeli polgár 12 féle igen jeles cseresznye- és meggy-gyűjteménye került izlelésre, melyek közül „István-magyar király“ páratlan nagyságu és szépségű, halvány piros, ropogós cseresznyéje „Dísznód; fűszerese“, „Werder feketéje“, „Napoleon“, „Olasz rózsá cseresznyéi, továbbá kiváló finom Hortenzia királynő, korai északi meggy, Maraschino, Spanyol és hólyagos meggyei versenyeztek; id. Bodor Pál elnök Hortenzia királynő, Gros Gobet, Abbé d'oigne, Spanyol meggyei, idecsi piros legropogósabb, Cerise Tupie, szivalaku, ritka szép, valamint az egyesület köztelke Damazon sárga cseresznyéi és meggyeivel, mely utóbbi ugy szépség, mint jóság és termékenység tekintetében, nem igen enged maga elébe másokat, emellett a madár, légy és méhek színe és keménysége miatt nem bántják soha. Ezekon kívül még Szentgyörgyi József Lauer mann jó cseresznyéje és id. Bodor Pál Moltke és La Constant eprei izleltettek.

Jul. 10-én id. Bodor Pál Spanyol meggye, Szentgyörgyi József Werder feketéje és Golden Lyon finom szőrös sárga egrese; valamint Brassai József Bezy May és brüsseli pergamen késői körtéi, melyek fonnyadságuk és létartalom hiány miatt alig valának fölismerhetők, s még egy példány a „Berde Áron ismeretlenje“ jó és szép almából mutatott be Brassai József által és izleltetett.

Jul. 17-én id. Bodor Pál 7-féle s Szentgyörgyi József 2-féle jobbnál-jobb egresei versenyeztek egymással, továbbá az egyesületi köztertből a szép világos piros, nagyon termékeny és jó késői északi meggy és id. Bodor Pál Abbé d'oigne és Cerise belle de Robincourt terjesztésre méltó jeles meggyei izleltettek. Végül id. Bodor Pál buzával érő, elég nagy és jó; az egyesületi köztelekről való öt egy falat ezis jó (erős pézsmás zamatu) és Szentgyörgyi Lajos árpával érő apró sárga muskotály körtéi zárták be az izlelést, melyek közül utóbbi nyilvánított legjobbnak.

Szentgyörgyi Lajos,
szakosztályi jegyző.

Tűz a vasuton.

Julius 22-én Héjasfalva és Erked között a személyszállító vonaton egy podgyászokkal telt vagonban tűz ütött ki. A vagon vásznakkal, gyapottal s különféle gyulékony anyaggal volt telve s hihetőleg a mozdonyból kijött szikráktól gyuladtak meg. A roppant füstgomoly és fojtó bűz csakhamar figyelmeztette a vonatvezetőt, ki azonnal megállította a vonatot. Az utasok közt erre támadt zavar nőttön-nőtt. Csak egy félórai megfeszített kemény munka után sikerült a tüzet kioltani, miután a vagonban volt podgyászokat kidobálták onnan. A félig vagy egészen összeégett podgyászok haználhatlanokká váltak s így a kár meghaladja a 10,000 frtot.

Az ugorka kesernyessége ellen.

Az ugorka akkor lesz kesernyészű, ha lassan nő, ezért szárazság alkalmával állott vízzel gondosan öntözni kell. Fagyok miatt növéseben megcsökken az ugorkán öntözéssel sem lehet segíteni; ez kisebb nagyobb mértékben mindig keserű. Hogy az ugorkasalátába kesernyészű ugorka ne juthasson, czél-szerű a kocsánytöven a kesernyesség székhelyén, az ugorkákat egyenként megköstölteni. (Pr.)

K. L.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Kézdi-Vásárhely, 1878 jul. 25-én.

Pár heti esőzés után végre valahára kiderült és gazdáink lázas sietséggel fogták a munkához, hogy a kellemetlen időjárás okozta mulasztásokat pótolhassák. Mind hiában! Ugy látszik, az idő következetes akar maradni magához; mert alig 3—4 napi derüre a boru ismét beköszöntött. Ugyanis tegnap délután erős szélvihar kíséretében jókora záport kaptunk, mely a még eddig meg nem dőlt gabonákat a földre nyomta. A szél ugyan nemsokára megcsendesedett de az eső most is szakadatlanul hull, s aligha fog egyhamar felderülni. Gazdáink kétségbe vannak esve, mert a szénacsinalással is megkéstek és most már aratni is kellene. Különbö aratási kilátásaink úgy az ősziek, mint a tavasziak után közepesek volnának.

Erdélyi Károly.

Dicső-Szent-Márton, 1878 jul. 25-én.

Az aratást megkezdettük e hó 8-án, de a sok esőzés miatt igen gyakran félbe kellett hagyni a munkálatot. Próba-cséplés történt; a rozsnak kalongyája (30 kevés) megadta a hectoliter tisztabuza adott 50—60 liter (azaz rozs 5, buza 2½—3 kisévékát.) A szőlőben a levelezés és kötözés be van fejezve, a második kapálás kezdetét vette, ha határunk mentve lesz az elemi csapásoktól, úgy mind mennyiségileg, mind milyenségileg jó termést várhatunk. Az időjárás folyó hó 21-ig esős volt, azonban a jelölt napon felderült.

Székely János.

Hátszegvidéke, 1878 július 27-én.

Az aratás végefelé járunk. Buza-kalanyáink elég sűrűk, de mihaszna, ha csak kivételesen, egyes darab földek mentek az üszögöl? mi miatt vajmi kevés lesz a véka szám. A rozsnál már ritkák a kalanyák, dn annál telibb lesz a véka. A zab kielégítő s még ezután lesz az aratása. Széna kevés, a közbe jött két havi eső, aratás utánra vetette betakarását, mi miatt a mi kevés lesz is, elvénuilt, rosz minőségű. Törökbuzaink a legszebb reménnyel kecsegtetnek, jó esőt kapván tegnapelőtt a csőzésre. A méhek ez idén ellefedték rajzani, csak kivételesen eresztett egy-egy, azonban kilátás van bő mézszüretre. Állataink még eddig egészségesek.

Fabri József.

Baróth, 1878 júliushó 28-án.

Junius és julius nagyon sok esőt hozott, a miből igen kevés váltott a gazda hasznára. A kiáradt vizek a füvet legtöbb helyen leiszapolták, a rendeket s néhol a boglyákat is elvitték. Fűtermésünk kitünő volt, de a gyakori esőzés miatt a szénakészítés egészen idáig maradt, miért csak tulvénuilt és sáros szénáról lehet szó. A törökbuza sok helyen szenvedett a víztől. A kapálása nagyon hátra maradt s ha a jelenlegi hűvös esős idők jobbra nem fordul, akkor a kocsányköré a mit hoz. A rozsaratás e hó 15-én vette kezdetét, de csak 22-én lett általánossá a munka. A gabonák dőltek s nehezen arathatók. A szemtermés jó. A zabok gyengék. A keverő szántás itt-ott kezdetét vette. A napszámokéz nagyrabecsült s jól fizettetik. A piacz pang. Állategészség jó. Nevezetes szerencsétlenség nem fordult elő.

Nagy Imre.

Torda-Koppánd, 1878 július 28-án.

Az ugarlást még május 15-én megkezdtük, de a szárazság miatt félbe kellett hagyni. Junius 1-én újból megkezdtük, de a szárazság miatt ekkor is, ritkán kevés eső lévén, csak hat ökörrel tudtunk ugarolni. A törökbuza későre keltek, s nagyon ritkán; az első kapálás beveződött junius közepén. Az első jó esőt julius 1-én kaptuk, azután bujt ki elég törökbuza, de abból nem lesz semmi; a mi korábban bujt is ki, apró; kevés reménységünk van hozzá. A tisztabuza kitünő jó, üszögnek nyoma sincs; a rozs ritkás és lihás, zab nagyon ritka és apró, kalásza szép. Répa helyenként ritka, de szép. Az aratást 15-én kezdtük meg, s bevégeztük 22-én; 24-én megkezdtük a buzahordást, de az eső megeredt s többé nem hordhatunk. Luczernát, löherét kitünőt készítettünk téli takarmánynak, Réti és szénafüi széna nagyon kevés és rosz, mert az eső két hétig verte. Az ugart bevégeztük. Marháink jók, juhaink kevés tejet adnak, a sok eső miatt.

Karácsony Sándor,

Kolozsvár, 1878 aug. 1-én,

Időjárásunk julius havának második felében szintén esős vala úgy, hogy derült napunk alig egy-kettő volt. Az egész eső mennyiség 9¼ vonal. Nagyobb eső volt julius 25-én 3 vonal és 27-én 2 8/1000 vonalnyi. Szél többnyire Északnyugati, a miért is az időjárás hűvös. Legalantabb hőmérő állása 7° R. legmagasabb 23° R. r. t.

Meghívás.

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya 1878-ik évi augusztus hó 6-án kedden délelőtt 10 órakor ülést tart az egyleti irodában, főtér 36. sz. első emelet, melyre a t. tagok ezennel tiszteletteljesen meghívotnak. —

Piaczi árainkat illetőleg

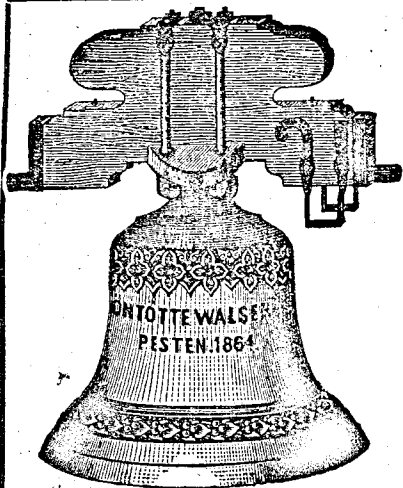
megjegyezzük, hogy a hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P. o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészét, 80 krt, marad 720. kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felölös szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

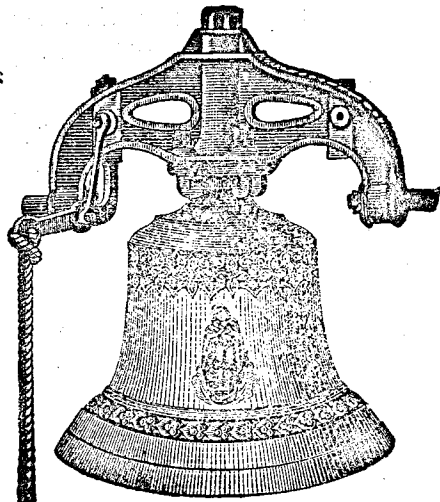
H I R D E T É S.

Tömlő-orsók, kovács-fúvók, takaró-ponyvák, tized mérleg és súlyok.

kerti- és kézi fecskendők, tüzi vedrek, pemetek, toló- és mászó létrák

Harangok
fa és vaskalappal.
Tűzoltó szerelvények.
Borlehúzó gépek
teljesen felszerelve.
Gummi és kender
tömlők, gummi kö-
penyegek.
Szivattyus és házi
kutak, azonkívül

rugany-mérga és guttapengya áruk minden czéfra, nevezete-
sen lapok, szellentyűk, zárkarikák, szindórok

szerelő és javító műhelye; elvállal kutak, gépek és vízvezetések berendezését és javítását (3.)

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltó szerek gyára, harang és érczöntőde Budapesten,
fiókraktár Kolozsvártt, bel-monostor utca 12. szám.

villanyos házi és szoba-távirdák, vezetékek tűzoltó egyletek részére

P i a c z i á r a k.

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Décs	jul. 20.	660	540	495	480	285	570	340	100	200	32
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogaras		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sy.-Sz.-Miklós	jul. 27.	1065	800	600	500	275	520	165	95	—	32
Kolozsvár	aug. 1	613	553	455	—	230	650	240	130	300	42
M.-Vásárhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
N.-Széchenyi	jul. 30.	750	620	430	550	280	580	180	100	300	44
Regesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	jul. 25	625	470	362	262	212	575	200	110	200	28
Sz.-Udvarhely		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tet-
szés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18, 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52									
	széri hirdetésnél									
	fizetendő forint									
1/16 v. egész oldal	8	24	45	85	120	160	180	200	220	260
1/16 v. fél „	4	12	23	43	60	80	90	100	110	130
1/16 v. negyed „	2	6	12	22	30	40	45	50	55	65
1/16 v. nyolczad oldal	1-50	4-50	8	12	16	22	24	26	28	33
1/16 v. tízenhatod „	1	3	4	6	8	11	12	13	14	17

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányiszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.